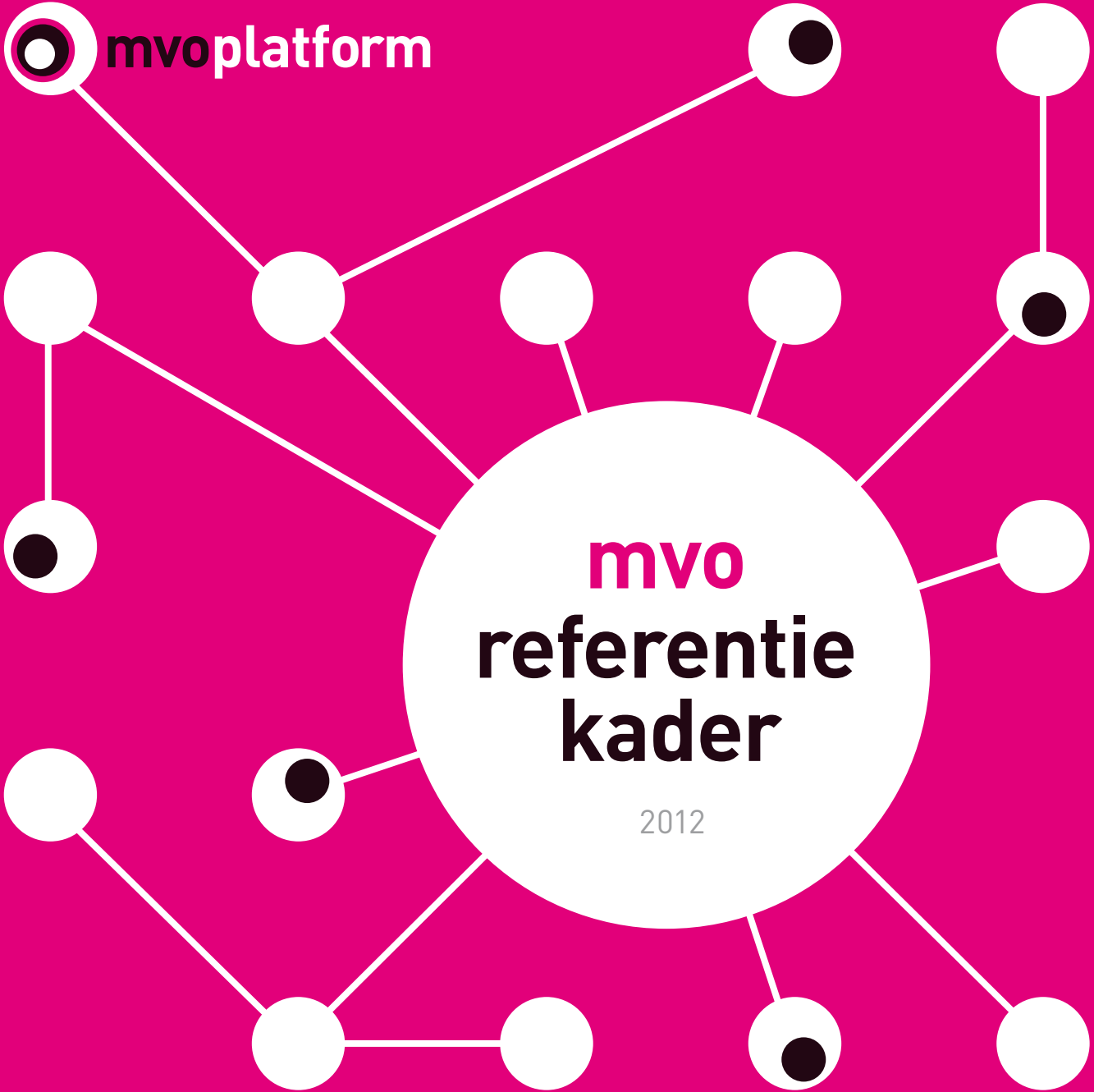

 mvoplatform

mvo
referentie
kader

2012

Het MVO Platform is een netwerk van maatschappelijke organisaties en vakbonden actief op het terrein van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. Met MVO Platform is opgericht om de samenwerking tussen maatschappelijke organisaties te versterken en om een gezamenlijke stem te laten horen richting politiek en, via dit MVO Referentiekader, richting het bedrijfsleven.

inhoud

2

3

hoofdstuk 1

wat is mvo?

1.1	inleiding	4
1.2	definitie	4
1.3	ketenverantwoordelijkheid	4
1.4	normatieve basis	4

hoofdstuk 2

internationale mvo-normen

2.1	mensenrechten	6
2.2	arbeidsrechten	7
2.3	consumentenrechten	8
2.4	milieuverdragen	8
2.5	dierenwelzijn	9
2.6	economische aspecten	9

hoofdstuk 3

operationele mvo-principes

3.1	multistakeholderbenadering	12
3.2	goed bestuur	12
3.3	implementatie: beleid, management-systeem en integratie in de organisatie	12
3.4	ketenbenadering	13
3.5	externe controle	14
3.6	transparantie en rapportage	14
3.7	klachtenprocedure	15
3.8	maatschappelijk betrokken ondernemen	15

	eindnoten	16
--	-----------	----

	het mvo platform	18
--	------------------	----

wat is mvo?

1.1 inleiding

De gezamenlijke missie van de organisaties die deelnemen aan het MVO Platform is dat bedrijven over de hele keten verantwoordelijkheid nemen voor de effecten van hun activiteiten op sociaal, ecologisch en economisch gebied. Dit omvat ook mensenrechten en dierenwelzijn. Dit Referentiekader maakt duidelijk wat het MVO Platform onder maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) verstaat. Het bouwt voort op eerdere versies uit 2002 en 2007. Deze editie is aangepast aan de totstandkoming van nieuwe internationale richtlijnen zoals ISO 26000, de VN Principes voor bedrijfsleven en mensenrechten en de in 2011 herziene OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen.

1.2 definitie

Het MVO Platform hanteert als definitie van MVO:

MVO is een resultaatgericht proces waarbij een bedrijf in haar gehele bedrijfsvoering en in de keten verantwoordelijkheid neemt voor de effecten die zij bewerkstelligt op sociaal, ecologisch en economisch gebied en daarover op transparante wijze verantwoording aflegt aan belanghebbenden.

1.3 ketenverantwoordelijkheid

Ketenverantwoordelijkheid is voor het MVO Platform een wezenlijk en onmisbaar onderdeel van MVO. Het betekent dat een onderneming al het mogelijke doet om in de gehele keten verantwoord ondernemen mogelijk te maken, te bevorderen en uit te voeren. Ketenverantwoordelijkheid is opgenomen in de meest gezaghebbende recente normatieve richtlijnen. Het MVO Platform is van mening dat ook richtlijnen die (nog) niet uitdrukkelijk refereren aan verantwoordelijkheid van bedrijven voor de hele keten, daarop aangepast dienen te worden.

1.4 normatieve basis

Op het gebied van arbeidsrechten, mensenrechten, corruptie en milieu bestaan internationale VN-verdragen. Het betreft onder meer de conventies van de International Labour Organization (ILO), internationale mensenrechtenverdragen inzake burger- en politieke rechten en economische, sociale en culturele rechten, het verdrag tegen corruptie en het biodiversiteitsverdrag. Deze verdragen leggen verplichtingen op aan staten die ze hebben geratificeerd. Deze staten zijn onder meer verplicht ervoor te zorgen dat burgers worden beschermd tegen schendingen van de verdragen door

derden, waaronder bedrijven. Van staten wordt verwacht er alles aan te doen om schendingen door hun bedrijven in het buitenland te voorkomen. De VN Principes voor bedrijfsleven en mensenrechten gaan hier expliciet op in.

De verdragen zijn niet direct van toepassing op het (internationale) bedrijfsleven. Wel is er inhoudelijk uit verdragen en diverse VN-verklaringen geput om internationale standaarden, richtlijnen, (operationele) principes en processen op te stellen die invulling geven aan het begrip maatschappelijk verantwoord ondernemen. De meest gezaghebbenden op dit moment zijn:

- De OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (herzien in 2011): richtlijnen waaraan OESO-lidstaten en aangesloten landen zich hebben gecommitteerd en die de verantwoordelijkheden van multinationale ondernemingen gevestigd in deze landen vastleggen. De lidstaten kennen op nationaal niveau een meldpunt voor schendingen¹;
- De VN Principes voor bedrijfsleven en mensenrechten (2011): principes die nader verduidelijken welke rollen overheden en bedrijven dienen te spelen in respectievelijk het beschermen en respecteren van de mensenrechten²;

- De ILO Tripartite Beginselverklaring betreffende Multinationale Ondernemingen en Sociaal Beleid (1977): aanbevelingen aan lidstaten en hun multinationale ondernemingen op het gebied van o.a. werkgelegenheidspolitiek, gelijkheid en baanzekerheid³;
- ISO 26000: een mondiale standaard die maatschappelijke verantwoordelijkheid voor alle organisaties definieert en verder concretiseert⁴.

Het normatieve kader dat van toepassing is op het (internationale) bedrijfsleven stelt duidelijk dat bedrijven een eigen verantwoordelijkheid hebben om o.a. arbeidsrechten, mensenrechten en milieu te respecteren. Deze verantwoordelijkheid staat los van de verplichtingen die staten hebben. Indien staten nalaten internationale verplichtingen op het gebied van mensenrechten in nationale wetgeving te vertalen of te handhaven, mogen bedrijven geen misbruik maken van dit falen. Zij dienen zich juist extra in te spannen om hun verantwoordelijkheden op het gebied van MVO na te komen.

Het MVO Platform pleit voor juridisch bindende instrumenten, zo mogelijk op internationaal niveau, die de maatschappelijke verantwoordelijkheden van het (internationale) bedrijfsleven vastleggen. Toezicht en sanctionering bij niet-naleving dienen hier deel van uit te maken.

internationale mvo-normen

2.1. mensenrechten

Mensenrechten omvatten zowel economische, sociale en culturele als burgerlijke en politieke rechten. Ook arbeidsrechten en rechten van de gemeenschap behoren tot de universele rechten van de mens. De meest fundamentele mensenrechten zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens⁵. De Universele Verklaring van de Rechten van de mens dient weer als basis voor twee VN-verdragen, namelijk het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten⁶.

Ondernemingen hebben de verantwoordelijkheid internationaal erkende mensenrechten na te leven binnen het domein van hun activiteiten en zakenrelaties. In 2011 zijn VN Principles voor bedrijfsleven en mensenrechten aangenomen die nader omschrijven wat deze verantwoordelijkheid inhoudt. Enkele aspecten hiervan die het MVO Platform wil benadrukken zijn:

- geen betrokkenheid bij of (indirecte) bijdrage leveren aan mensenrechtenschendingen;
- waar schendingen dreigen of zich voordoen, inspanning leveren om schendingen te voorkomen of schade te compenseren;

- een actief beleid voeren dat risico's in kaart brengt en tijdig aanpakt.

Het bovenstaande geldt voor alle mensenrechten en alle bedrijven.

De VN Principles voor bedrijfsleven en mensenrechten worden bekrachtigd in de (bredere) OESO Richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Ook ISO 26000 legt sterke nadruk op naleving en daarnaast op bevordering van de mensenrechten. Enkele belangrijke elementen in deze richtlijn zijn:

- in oorlogssituaties of het ontbreken van goed bestuur extra alert zijn op naleving van mensenrechten, en geen voordeel halen uit de situatie;
- een bijdrage leveren aan het verbeteren van de positie van kwetsbare groepen, minderheden en vrouwen;
- adequate basisvoorzieningen respecteren en waar mogelijk helpen realiseren.

landrechten en natuurlijke hulpbronnen

Bij het verwerven en/of gebruik van land en andere natuurlijke hulpbronnen in ontwikkelingslanden of landen met zwak bestuur dienen eigendomsrecht en gewoonterecht

van de bevolking gerespecteerd te worden. Tegenover de verwerving van land of het gebruik van hulpbronnen moet een redelijke schadeloosstelling staan. In situaties waarin onduidelijkheid bestaat over het formele eigendomsrecht dienen internationale conventies en richtlijnen zoals de VN Verklaring van de Rechten voor inheemse volkeren⁷ en de VN-resolutie inzake het recht op voedsel⁸ in acht genomen te worden bij de te maken afweging.

De UN Basic Principles and Guidelines on Development-based Displacement and Evictions⁹ beschrijven de voorwaarden waaraan bij huisuitzetting moet worden voldaan. In ieder geval moet altijd alternatieve huisvesting voorhanden zijn.

2.2 arbeidsrechten

Mensenrechten met betrekking tot arbeid zijn vastgelegd in verschillende artikelen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM). De Internationale Arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties (International Labour Organization, ILO) heeft de rechten op het gebied van arbeid nader uitgewerkt in conventies en aanbevelingen, waarvan er acht als fundamenteel zijn aangemerkt. Deze gaan over de onderwerpen: non-discriminatie; vrijheid van

vakvereniging en erkenning van het recht op collectieve onderhandeling; verbod op alle vormen van gedwongen arbeid en verbod op kinderarbeid¹⁰.

De ILO Conventies moeten na ondertekening door lidstaten in nationale wetgeving bekrachtigd worden.

Veel andere MVO-richtlijnen (zoals ISO 26000 en de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen) verwijzen naar de ILO Conventies. Daarmee zijn het gezaghebbende MVO-normen op grond waarvan bedrijven de volgende arbeidsrechten dienen na te leven, te respecteren en te bevorderen:

- vrijheid van vakvereniging en het recht op collectieve onderhandelingen (ILO Conventies 87, 98, aangevuld met 135);
- verbod op dwangarbeid (ILO Conventies 29 en 105);
- verbod op kinderarbeid (ILO Conventies 138 en 182);
- verbod op discriminatie (ILO Conventies 100 en 111);
- het recht op arbeidszekerheid (ILO Tripartiete Beginselverklaring, art. 24-28);
- het recht op veilige en gezonde werkomstandigheden (ILO Conventie 155);
- inachtneming maximaal aantal werkuren (ILO Conventie 1);

internationale mvo-normen

- het recht op een 'leefbaar loon' (ILO Tripartiete Beginselverklaring, art. 34).

2.3 consumentenrechten

Consumentenrechten horen juridisch gezien niet tot de universele mensenrechten. Wel is in de VN Richtlijnen voor Consumentenbescherming¹¹ bepaald dat van ondernemingen verwacht wordt consumentenrechten te respecteren met name waar deze betrekking hebben op het recht op gezondheid en het recht op leven. Deze VN Richtlijnen zijn in 1999 uitgebreid met bepalingen over duurzame consumptie en roepen staten op om te beschermen tegen gevaren die gezondheid of veiligheid van consumenten bedreigen, informatie te geven om keuzes te kunnen maken, en doeltreffende schadeloosstellingen te verlenen. Daarnaast wordt opgeroepen tot duurzame consumptie en vrijheid om consumentengroepen te vormen.

2.4 milieuverdragen

In internationaal verband zijn doelstellingen geformuleerd op het gebied van milieu en duurzame ontwikkeling, waaronder de Rio-verklaring van 1992 (te herzien in 2012)¹²,

het Biodiversiteitsverdrag (1992)¹³ en het Kyotoprotocol (1997)¹⁴. De VN Wereldconferentie van Johannesburg in 2002 benadrukte bovendien de rol van de private sector bij duurzame ontwikkeling. Een groot aantal specifieke verdragen en conventies verwoordt welke verantwoordelijkheden ondernemingen hebben voor de effecten van hun activiteiten op lucht, water, bodem, klimaat, ecosystemen, biodiversiteit en gezondheid. Een aantal van de belangrijkste verdragen zijn: het CITES-verdrag (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna); het Protocol van Cartagena inzake bioveiligheid; het Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen; het Verdrag van Rotterdam betreffende de internationale handel in gevaarlijke chemische stoffen en de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹⁵.

Een belangrijke verantwoordelijkheid die voortvloeit uit deze internationale verdragen is dat bedrijven zich dienen in te zetten voor maximale energiereductie door de energiebehoefte te reduceren en maximale energie-efficiëntie toe te passen. Verder dienen ondernemingen, waar mogelijk, optimaal gebruik te maken van duurzame energie.

Bedrijven moeten zich inspannen om negatieve effecten van hun activiteiten te minimaliseren, bovendien dienen zij

te rapporteren en met alle stakeholders de dialoog aan te gaan. De UNECE Aarhus Convention (1998) formuleert de rechten van burgers op informatievoorziening, participatie in besluitvorming en toegang tot de rechter in milieukwesties¹⁶.

Volgens genoemde verdragen gelden voor bedrijven de volgende grondbeginselen:

- het beginsel van preventieve actie;
- het voorzorgsbeginsel¹⁷;
- aanpak van milieuschade bij de bron;
- het beginsel dat de vervuiler betaalt¹⁸;
- openbaarheid van milieu-informatie

2.5. dierenwelzijn

ISO 26000 legt respect voor dierenwelzijn vast als integraal onderdeel van MVO en verwijst naar de Terrestrial Animal Health Code (2010) van de World Organisation for Animal Health¹⁹.

Dieren die door mensen worden gehouden/gebruikt, dienen vrij te zijn:

- van dorst, honger en onjuiste voeding;
- van fysiek en fysiologisch ongerief;
- van pijn, verwondingen en ziektes;
- van angst en chronische stress;
- om hun natuurlijke (soorteigen) gedrag te vertonen.

Voor het gebruik van dieren voor wetenschappelijke doeleinden geldt bovendien het principe van de 'drie V's' (Vermindering van het aantal dierproeven, Verfijning van de manier waarop dieren voor proeven worden gebruikt en Vervanging van dieren door andere methoden om de gewenste informatie te verkrijgen).

2.6 economische aspecten

Naast de zorg voor de sociale en ecologische effecten van ondernemingsactiviteiten heeft MVO ook betrekking op economische aspecten van ondernemen. Op enkele terreinen bestaan aparte internationale verdragen of afspraken: anti-corruptie, eerlijke concurrentie, eigendomsrechten, en belastingafdracht. Ook de OESO Richtlijnen en ISO 26000 geven enkele richtlijnen voor economische aspecten van MVO.

internationale mvo-normen

corruptie

Ondernemingen dienen zich te onthouden van omkoping en corruptie. Dit is ondermeer vastgelegd in de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en in het VN-Verdrag tegen corruptie (2003)²⁰. De omkoping van ambtenaren, ook in het buitenland, is sinds 2001 volgens de Nederlandse wet strafbaar.

mededinging, eerlijke concurrentie

Bedrijven dienen zich te houden aan regels die eerlijke kansen bieden aan alle marktpartijen. Vanuit ontwikkelingsperspectief hecht het MVO Platform met name belang aan het voorkomen van marktdominantie en oneerlijke concurrentie tegenover kleine ondernemingen, waaronder kleine boeren in ontwikkelingslanden. Misbruik van dominante marktposities en bepaalde afspraken die de handel en concurrentie beperken, belemmeren innovatie en doelmatigheid en verkleinen redelijke (winst)marges van markt- en ketenpartijen.

Hoofdstuk X van de OESO Richtlijnen, en ISO 26000 geven richtlijnen zoals:

- preventie van concentratie en marktdominantie;
- verbod op concurrentiebeperkende afspraken zoals prijsafspraken, vaststellen quota's, afstemming van aanbestedingen en marktverdeling.

Deze normen zijn veelal in mededingingswetgeving op nationaal niveau vastgelegd. Deze wetgeving mag echter geen belemmering vormen voor samenwerking tussen bedrijven binnen een sector ten behoeve van duurzame ontwikkeling of verantwoord ketenbeheer.

belastingen

Hoofdstuk XI van de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen bevat bepalingen ten aanzien van belastingen. Ontwikkelingslanden lopen veel inkomsten mis door belastingontwijkend gedrag van multinationale ondernemingen. Een verantwoorde belastingpraktijk hoort onderdeel te zijn van MVO-beleid. Bedrijfsverantwoordelijkheden die hieruit voortvloeien zijn:

- belastingafdracht in het land waar de bedrijfsactiviteiten daadwerkelijk plaatsvinden en winsten feitelijk gerealiseerd worden;
- geen 'transfer (mis)pricing': prijsmanipulatie om belasting of handelstarieven te ontwijken;

- geen 'drukken' van opbrengsten en winsten door middel van rentebetalingen, royalty's of andere vergoedingen zonder dat daar reëel economische activiteiten tegenover staan;
- geen belastingontwijking door uitstel van betalingsverplichtingen of het bedingen van uitzonderlijke belastingvoordelen;
- transparantie over economische activiteiten, winsten, afdrachten aan de overheid en personeelsaantallen voor elk land waarin de bedrijfsactiviteiten plaatsvinden;
- geen oneigenlijk gebruik of misbruik van aan specifieke voorwaarden gebonden belastingvoordelen, zoals de verhuizing van een bedrijf op het moment dat de periode van belastingvoordelen is afgelopen.

beleggen en investeren

Kapitaalverschaffers zoals banken, beleggers en investeerders, zijn zowel direct als indirect verantwoordelijk voor maatschappelijke effecten van het verstrekte kapitaal. Kapitaalverschaffers zouden ten dienste moeten staan van economische ontwikkeling in de reële economie en moeten bijdragen aan een duurzame samenleving en vermindering van ongelijke verdeling van welvaart.

Belangrijke normen op dit gebied zijn de VN Principes voor verantwoord beleggen²¹, de 'Equator principes'²² en de in 2011 herziene Performance Standards van de International Finance Corporation (IFC)²³.

operationele mvo-principes

De groeiende consensus over het normatieve kader voor MVO heeft onder meer geleid tot de wereldwijde richtlijn ISO 26000. Deze berust op een mondiale consensus van zes stakeholdergroepen, waaronder overheden en het bedrijfsleven. Als basis gelden internationale verdragen en andere (mondiale) richtlijnen waarvan vele hierboven zijn genoemd. ISO 26000 geeft aan wat de implicaties hiervan zijn voor het gewenste gedrag van bedrijven en andere organisaties.

Daarnaast hebben maatschappelijke organisaties in het MVO Platform - afzonderlijk en gezamenlijk - waardevolle ervaringen opgedaan in de ontwikkeling van systemen voor monitoring, certificering en verificatie van MVO-normen, vaak op product- of sectoraal niveau. Vanuit deze ervaring én gebaseerd op ISO 26000 is hieronder een selectie gemaakt van de meest essentiële principes voor effectieve operationalisering van MVO.

3.1 multistakeholderbenadering

Het identificeren van alle stakeholders, het in kaart brengen van hun belangen en hen betrekken bij formulering, uitvoering en externe controle van het MVO-beleid vormt een essentiële voorwaarde voor de geloofwaardigheid

en effectiviteit van MVO-beleid. Een multistakeholderbenadering is gewenst op alle niveaus.

3.2 goed bestuur

MVO-beleid en integratie ervan in de bedrijfsvoering beginnen bij het bestuur van de onderneming. Dit bestuur moet voldoen aan principes zoals neergelegd in ISO 26000. Het bestuur en de directie zijn verantwoordelijk voor de verankering van MVO in de gehele bedrijfsvoering en de keten.

3.3 implementatie: beleid, managementsysteem en integratie in de organisatie

Zoals dat ook bij kwaliteits- en milieuzorgsystemen gebruikelijk is, bestaat een managementsysteem voor MVO uit beleid voor de integratie van MVO in alle relevante aspecten van het ondernemingsbeleid met daaruit afgeleide procedures en taakstellingen. Het dient de aanbeveling om MVO-beleid vast te leggen in een aparte gedragscode of beleidsverklaring die:

- is goedgekeurd op het hoogste niveau van de onderneming;
- is gestoeld op relevante interne en/of externe expertise;
- de verwachtingen van de onderneming op het gebied van mensenrechten vastlegt ten aanzien van personeel, zakenrelaties en andere partijen die direct zijn verbonden aan haar activiteiten, producten of diensten;
- publiekelijk toegankelijk is en intern en extern gecommuniceerd wordt naar al het personeel, zakenrelaties en andere relevante partijen;
- weerspiegeld wordt in het operationele beleid en procedures die nodig zijn om het beleid in de hele onderneming ten uitvoer te brengen.

Het opstellen van codes gebeurt bij voorkeur in een bedrijfsoverstijgende aanpak door op sectoraal of product-niveau afspraken te maken met de gehele bedrijfstak en in samenspraak met relevante stakeholders. Dit is in het belang van harmonisatie en toets- en vergelijkbaarheid.

Zowel de OESO Richtlijnen, de VN Principes voor bedrijfsleven en mensenrechten als ISO 26000 geven richtlijnen voor het integreren van MVO in de hele organisatie, waarbij gepaste zorgvuldigheid ('due diligence') een kernbegrip is. Het proces omvat het evalueren van daadwerkelijke en potentiële effecten op MVO-gebied, het integreren en het

reageren op bevindingen, toezien op reacties en het communiceren over de wijze waarop met ongunstige effecten wordt omgegaan.

3.4 ketenbenadering

De internationale productie- en toeleveringsketens worden steeds complexer door toenemende uitbesteding van productieprocessen en andere bedrijfsactiviteiten. Uitbesteding vindt vaak plaats naar landen waar grotere risico's zijn op schendingen van in dit referentiekader genoemde normen. Ook in de ketenbenadering is 'due diligence' daarom een kernbegrip. Beleid voor ketenverantwoordelijkheid begint daarom met het kennen van de productie- of dienstenketen en in kaart brengen van schendingen en de risico's daarop. De bedrijfsvoering dient zo te worden ingericht dat MVO-normen nageleefd kunnen worden. Met een gedegen risico- en effectanalyse kunnen prioriteiten gesteld worden en kan worden aangegeven welke MVO-risico's met name relevant zijn, hoe ze voorkomen kunnen worden of welk plan ontwikkeld dient te worden om zo spoedig mogelijk te komen tot naleving van de normen. Sectorale samenwerking is daarvoor vaak een noodzaak. Verantwoord ketenbeheer behoort, waar relevant, onder meer te bestaan uit:

operationele mvo-principes

- een prijsbeleid dat recht doet aan de sociale en ecologische kwaliteit van geleverde producten en diensten;
- verantwoorde leveringstermijnen ter voorkoming van extreme werkdruk en daarmee gepaard gaande druk op arbeidsrechten;
- continuïteit in de handelsrelatie met meerjarige contracten om toeleveranciers economische zekerheid te bieden;
- versterking van de capaciteit van leveranciers om aan MVO-normen te voldoen via bijvoorbeeld trainingen en geïntegreerde ketenplanning.

3.5 externe controle

Een onafhankelijk verificatieproces is het sluitstuk van een effectief uitgevoerd MVO-beleid. De kwaliteit, het nut en de geloofwaardigheid van de inspanningen van de onderneming en het daartoe ontwikkelde managementsysteem worden verhoogd door onafhankelijke toetsing van zowel de MVO-aanpak als de resultaten ervan. Onafhankelijke verificatie is geen puur technische aangelegenheid waarvoor het inschakelen van een of meer experts voldoende is. Het gaat erom dat alle direct betrokkenen, zoals de werknemers of de plaatselijke gemeenschap, in staat zijn het MVO-beleid van een onderneming te toetsen aan de

praktijk. De onafhankelijke verificatie behoort uitgevoerd te worden door een instantie die een onafhankelijk oordeel kan vellen en die het vertrouwen geniet van alle relevante stakeholders.

3.6 transparantie en rapportage

Van een onderneming mag worden verwacht dat zij transparant is over haar MVO-beleid en verantwoording aflegt over haar prestaties op MVO-gebied. De hierna volgende uitgangspunten met betrekking tot transparantie en rapportage zijn gebaseerd op de VN Principes voor bedrijfsleven en mensenrechten. Deze zijn ook voor de bredere MVO-agenda relevant.

- Bedrijven dienen hun MVO-beleid en MVO-prestaties publiek beschikbaar te maken en zowel intern als extern te verspreiden onder personeel, bedrijfsrelaties en alle stakeholders;
- de informatie dient toegankelijk te zijn voor de doelgroepen;
- communicatie over MVO dient genoeg informatie te verschaffen om de toereikendheid van maatregelen die het bedrijf heeft genomen te beoordelen;
- externe communicatie dient een vorm en frequentie te

hebben die in lijn is met de maatschappelijke impact van de bedrijfsactiviteiten;

- in het geval bedrijven verhoogd risico lopen om negatieve maatschappelijke effecten te veroorzaken, dienen in een formele rapportage onderwerpen en indicatoren te zijn opgenomen die aangeven hoe het bedrijf haar maatschappelijke effecten heeft geïdentificeerd en geadresseerd;
- onafhankelijke verificatie van MVO-rapportages versterkt de inhoud en geloofwaardigheid;
- (sectorspecifieke) indicatoren zijn behulpzaam om een afdoende niveau van detail te bereiken en om vergelijkbaarheid in tijd en tussen bedrijven mogelijk te maken.

3.7 klachtenprocedure

Als onderdeel van het MVO-beleid moeten mechanismen in het leven worden geroepen voor het oplossen van geschillen die kunnen ontstaan tussen de onderneming en belanghebbenden. Zowel ISO 26000 als de VN Principes voor bedrijfsleven en mensenrechten geven criteria voor de inrichting van dergelijke mechanismen. Een dergelijke procedure dient te voldoen aan de volgende kerncriteria: legitimiteit; toegankelijkheid; voorspelbaarheid; gelijkheid; compatibiliteit met internationaal aanvaarde rechten;

transparantie; en dient een bron te zijn voor continu leren. Klachtenprocedures van bedrijven zijn een belangrijke aanvulling op stakeholderdialogoog en collectieve onderhandelingen, maar mogen deze nooit vervangen.

3.8 maatschappelijk betrokken ondernemen

Maatschappelijke betrokkenheid van ondernemingen betreft activiteiten of investeringen in een (lokale) omgeving of voor specifieke doelgroepen of maatschappelijke doelen die niet direct samenhangen met de kernactiviteiten van de onderneming. Het is een manier waarop bedrijven kunnen bijdragen aan maatschappelijke doelen zoals de VN Millenniumdoelen²⁴. Maatschappelijke betrokkenheid kan een belangrijke aanvulling zijn op MVO maar het mag er geen vervanging van zijn.

eindnoten

- 1 Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 25 May 2011, *OECD Guidelines for Multinational Enterprises - Recommendations for Responsible Business Conduct in a Global Context*. <http://www.oecd.org/dataoecd/43/29/48004323.pdf>
- 2 United Nations Human Rights Council, A/HRC/17/31, 21 March 2011, Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations *Protect, Respect and Remedy Framework*, <http://www.ohchr.org/documents/issues/business/A.HRC.17.31.pdf>
- 3 International Labour Organization (ILO), November 1977, *Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy*, <http://www.ilo.org/public/english/employment/multi/download/english.pdf>
- 4 International Organization for Standardization, ISO 26000:2010, *Guidance on Social Responsibility*
- 5 United Nations, General Assembly resolution 217 A (III), 10 December 1948, *Universal Declaration of Human Rights*, <http://www.un.org/en/documents/udhr/>
- 6 United Nations, General Assembly resolution 2200A (XXI), 16 December 1966, *International Covenant on Civil and Political Rights*; United Nations, General Assembly resolution 2200A (XXI), 16 December 1966, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights*
- 7 United Nations, General Assembly resolution A/61/L.67 and Add.1, March 2008, *United Nations Declaration on the Rights of Indigenous People*, Art. 8, 10, 25 and 26, http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_en.pdf
- 8 United Nations Human Rights Council, Resolution 7/14, 27 March 2008, *The Right to Food*, http://ap.ohchr.org/documents/E/HRC/resolutions/A_HRC_RES_7_14.pdf
- 9 United Nations, A/HRC/4/18, December 2007, *Basic Principles and Guidelines on Development-based Evictions and Displacement*, http://www2.ohchr.org/english/issues/housing/docs/guidelines_en.pdf
- 10 International Labour Organization (ILO), ILOLEX Database of International Labour Standards, <http://www.ilo.org/ilolex/english/>
- 11 United Nations, Department of Economic and Social Affairs, 1999, *Guidelines for Consumer Protection*, http://www.un.org/esa/sustdev/publications/consumption_en.pdf
- 12 United Nations, A/CONF.151/26 (Vol. I), June 1992, *Rio Declaration on Environment and Development*, <http://www.un.org/documents/ga/conf151/aconf15126-1annex1.htm>
- 13 United Nations, 1992, *Convention on Biological Diversity*, <http://www.cbd.int/doc/legal/cbd-en.pdf>
- 14 United Nations, 11 December 1997, *Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change*, <http://unfccc.int/resource/docs/convkp/kpeng.pdf>

- 15 *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna*, 1973, <http://www.cites.org/eng/disc/text.php>; *Cartagena Protocol on Biosafety*, 2000, <http://bch.cbd.int/protocol/text/>; de Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants, 2001, <http://chm.pops.int/Convention/ConventionText/tabid/2232/Default.aspx>; Rotterdam Convention on Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade, 1998 (herzien in 2011), <http://www.pic.int/TheConvention/Overview/TextoftheConvention/tabid/1048/language/en-US/Default.aspx>
- 16 United Nations Economic Commission for Europe, Aarhus, 25 June 1998, *Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters*, <http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf> en Principe 10 uit de Rio-verklaring
- 17 Principe 15 uit de Rio-verklaring
- 18 Principe 16 uit de Rio-verklaring
- 19 World Organisation for Animal Health, *Terrestrial Animal Health Code 2010*, http://web.oie.int/eng/normes/mcode/a_summry.htm
- 20 Nations, General Assembly resolution 58/4, 31 October 2003, *United Nations Convention against Corruption*, zie http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf
- 21 United Nations Principles for Responsible Investment, 2006, *Principles for Responsible Investment*, <http://www.unpri.org/principles/>
- 22 Equator Principles, June 2006, *The Equator Principles*, http://www.equator-principles.com/resources/equator_principles.pdf
- 23 International Finance Corporation, 1 January 2012, *International Finance Corporation's Policy on Environmental and Social Sustainability*, [http://www.ifc.org/ifcext/policyreview.nsf/AttachmentsByTitle/Updated_IFC_SFCCompounded_August1-2011/\\$FILE/Updated_IFC_SustainabilityFrameworkCompounded_August1-2011.pdf](http://www.ifc.org/ifcext/policyreview.nsf/AttachmentsByTitle/Updated_IFC_SFCCompounded_August1-2011/$FILE/Updated_IFC_SustainabilityFrameworkCompounded_August1-2011.pdf)
- 24 United Nations, website United Nations Millennium Development Goals, <http://www.un.org/millenniumgoals/>

het mvo platform

colofon

titel MVO Referentiekader

datum Januari 2012

tekst MVO platform

ontwerp Studio Annelies Vlasblom

isbn 978-90-71284-92-2

coördinatie MVO Platform

Sarphatistraat 30

1018 GL Amsterdam

Tel +31 (0)20 6391291

info@mvoplatform.nl

www.mvoplatform.nl

sarphatistraat 30 t + 31 (0)20 639 12 91
1018 gl Amsterdam f + 31 (0)20 639 13 21
the netherlands e info@mvoplatform.nl

www.mvoplatform.nl